ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена
6 09 2018 г.

СУМЕСНЫ ПРАЕКТ
БРСМ СКАРБОНКА ДОБРЫХ СПРАЎ ЧЫРВОНКА

Святу — новы працоўны пачын

6 верасня БРСМ спаўняецца 16 гадоў. Актывісты Саюза моладзі адзначаць дзень нараджэння арганізацыі не словамі, а справамі.

У сталіцы сёння на Камсамольскім возеры з'явіцца першая адкрытая крэатыўная прастора «Беларусь — крыніца натхнення». Добраахвотнай працоўнай акцыяй Саюз моладзі на чале з лідарам арганізацыі Дзмітрыем Варанюком дасць старт новаму агульнарэспубліканскаму праекту «#ЗаДело!». Яго назва выбрана невыпадкова, паколькі ў ёй закладзены дваякі сэнс. Гэта ўласна і заклік заняцца канкрэтнымі справамі, і своеасаблівае пытанне наконт таго, што чапляе маладых людзей, на што б яны хацелі звярнуць увагу і што змяніць. «Зачапіла тое, што адбываецца вакол цябе? Навядзі парадак на малой радзіме: пачні з сябе, свайго двара, вуліцы, класа, рабочага месца». Падчас рэалізацыі працоўнага праекта плануецца добраўпарадкаваць валейбольную, футбольную і дзіцячую пляцоўкі.

Дзень нараджэння — выдатная нагода сустрэцца за салодкім сталом разам з выхаванцамі аднаго са сталічных дзіцячых дамоў і ўручыць ім да новага навучальнага года падарункі ад Мінскай гарадской арганізацыі БРСМ у рамках дабрачыннай акцыі «У Саюз з сябрамі».

Па калена ў гразі, але азартна, крута і весела... Так незвычайна прапануе адзначыць свята навучэнскай і працоўнай моладзі Зэльвенская раённая арганізацыя БРСМ. Трэба будзе прадэманстраваць фізічную форму і праявіць выносліваасць у турніры па балотным валейболе на беразе ракі Зэльвянкі. Гэта набіраючы папулярнасць від спорту і актыўнага адпачынку.

А валанцёры БРСМ з «Добрага Сэрца» з усёй Гомельшчыны падчас абласнога этапу рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Аднаўленне святынь Беларусі» ўжо зрабілі свой працоўны ўнёсак да свята — літаральна напярэдадні дапамаглі з добраўпарадкаваннем тэрыторыі храма Святога благавернага князя Аляксандра Неўскага ў Гомелі.

Аб'ектам жа клопату валанцёраў Магілёўшчыны ў рамках абласнога маладзёжнага праекта «Добрыя справы табе, мая малая радзіма!» стала крыніца ў вёсцы Галынец. Актывісты БРСМ напярэдадні дня нараджэння сваёй арганізацыі добраўпарадкавалі месца для зручнага забору вады і ўладкавалі зону адпачынку.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Мова прыцягнення

КЛЮЧЫК ДА НЕВЯДОМАЙ КУЛЬТУРЫ

Чым каханне адрозніваецца ад любові

Сёлета ў БДУ прайшла ўжо чацвёртая Міжнародная летняя школа беларусістыкі. Замежнікі з дзевяці краін на два тыдні прыехалі ў Мінск, каб вучыць нашу мову. Які багаж ведаў і ўражанняў павезлі яны да сябе на радзіму, даведалася «Чырвонка. Чырвоная змена».

Яна КАЛІЯШАВА жыве ў Чэхіі. Студэнтка філасофскага факультэта Пражскага ўніверсітэта даследуе рускую філалогію і тэорыю літаратуры.

Дзяўчына валодае французскай, англійскай, рускай і крыху польскай мовамі. Нашу лексіку ёй нескладана зразумець, бо яна падобная да апошняй і роднай. А вось мяккія гукі [з'] і [дз'] ёй даюцца цяжка. Справіцца з фразай

У вывучэнні мовы галоўнае — практыка.

«Смела з'еў дзвесце змей» — сапраўдная перамога.

— Кожны раз у школе адкрываю для сябе штосьці новае ў галіне мовы — фразеалагізмы, прымаўкі. Нават скорагаворкі спрабавала вымаўляць, — дзеліцца дзяўчына.

У Беларусі яна ўжо трэці раз і паспела паглядзець Навагрудак, Іўе. Жартуе, што ў Мінску абышла амаль усе бібліятэкі і музеі. Яне вельмі падабаецца сталінская манументальная архітэктура сталіцы і шырокія вуліцы.

Да сябе на радзіму дзяўчына павезла не толькі ўражанні, але і нашы прадукты. Прызнаецца, што вельмі любіць квас. У Чэхіі яго амаль немагчыма купіць, а калі і знойдзеш, то маленькая бутэлька будзе каштаваць два еўра. Набыла таксама кераміку — сваім знаёмым у падарунак узяла гліняныя свістулькі ў выглядзе птушак.

Давід КУРКОЎСКІ прыляцеў з ЗША. Ён выпускнік Ельскага ўніверсітэта, займаўся там славістыкай і інфарматыкай.

— У мяне практычныя бацькі і бабулі: яны вельмі хацелі, каб я быў праграмістам у Штатах. Але гэтага не здарылася, — жартуе хлопец.

Славістыкай ён захапіўся, бо праз яе можна паглыбіцца ў гісторыю і літаратуру. Пачаў удасканальваць рускую мову, а потым зацікавіўся ўкраінскай і беларускай. Калі вучыўся ў бакалаўрыяце, нават пісаў навуковы тэкст пра адрозненні дзвюх апошніх. Зараз чытае пераклады па-беларуску. З восені хлопец адпраўляецца на стажыроўку ў Варшаўскі ўніверсітэт, дзе ў тым ліку будзе працягваць вывучаць і нашу мову.

Заўважае, што не ўсе літаратурныя нормы яму зразумелыя: «Напрыклад, нас вучылі, што правільна вымаўляць «прабацьце» замест «прабачце», але ў вас так ніхто не кажа».

Калі прапаную Давіду перайсці на рускую мову, каб яму было лягчэй, хлопец адмахваецца: «Не-не». У Мінску ён стараецца размаўляць па-беларуску і за межамі ўніверсітэцкіх аўдыторый. Праўда, гэты вопыт не заўсёды станоўчы.

— Вось я неяк зайшоў у кавярню каля вакзала, папрасіў сурвэтку. На мяне так прадавачка паглядзела. «Што?» — некалькі разоў перапытала, быццам я абразіў яе. Пакуль на рускай мове не сказаў, не зразумела.

У Мінску хлопец бывае часта. Кажа, яму падабаецца, што наша моладзь вельмі актыўная — цікавіцца рознымі трэнінгамі і праектамі ў нефармальнай адукацыі.

Калі пытаюся ў кітаянкі **Чжаа ДАНЬ**, як ёй вывучэнне беларускай мовы, дзяўчына не хавае: складана...

— Часта блытаю словы з рускімі, — тлумачыць магістрантка Другога пекінскага ўніверсітэта замежных моў. — Вось у вас рамантычныя адносіны паміж мужчынам і жанчынай называюцца «каханне». А ў рускай мове слова «любоў» для ўсіх выпадкаў падыходзіць.

Знаёмства з беларускай культурай у музеі гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук.

Не бачыў галоўны «брыльянт» краіны — лічы, не быў у Мінску.

Дзяўчына дзеліцца, што для яе візіт у Беларусь — гэта яшчэ і першая паездка ў Еўропу. Незабыўнае ўражанне!

— На памяць купіла фігурку бусла. Прадавец сказаў, што гэта сімвал удачы, шчасця і дабрабыту.

Што цікава, у школу беларусістыкі прыязджала не толькі моладзь, чыя спецыяльнасць звязана з філалогіяй. Напрыклад, паляк **Міхал ХАЛЕВІЧ** працуе... праграмістам.

— Лінгвістыка — маё хобі, — здзіўляе хлопец. — Я люблю ўсходнеславянскія мовы і вырашыў вучыць беларускую. На занятках тут усё разумею, але праблема ў тым, што не ведаю, як самому гаварыць.

Пасля знаёмства з краінай айцішніку запаў у душу Нясвіжскі замак. А яшчэ наша кухня.

— Я еў дранікі, шмат дранікаў. Вельмі смачна! Таксама мачанку каштаваў — мне спадабалася.

Бадай, найбольш складана на занятках прыйшлося італьянцу **Эдуарда НЭГРА**. Беларускую мову за гэтыя два тыдні ён вучыў з нуля. Пытаюся, якія словы цяпер ёсць у яго арсенале.

— «Дзякуй вялікі», «калі ласка», «вельмі прыемна», «слухайце», «паўтарайце», — з усмешкай пералічае Эдуарда і дадае, што для італьянца мова цяжкая: вымаўленне істотна адрозніваецца.

Ён жыве каля Турына і працуе выкладчыкам у сярэдняй школе. Выкладае тэхнічныя дысцыпліны. «Маё поле дзейнасці зусім іншае. Але мовы — гэта так цікава», — тлумачыць настаўнік, чаму ў вольны час ён вырашыў паглыбіцца ў лінгвістыку, а не ў інжынерыю.

Італьянец адзначае, што ў нас усё таннейшае — ежа, транспарт. Напрыклад, у Турыне білет у метро каштуе 1,9 еўра.

— Першае ўражанне ад Мінска — вялікі чысты горад, дзе шмат кветак. І людзі вельмі ветлівыя, — дзеліцца Эдуарда. Ад'язджаючы на радзіму, у свой чамадан ён спакаваў гліняныя і драўляныя сувеніры, а таксама беларускі шакалад і печыва.

Усяго ў летняй школе навучалася 14 чалавек. «Сёлета мы бралі не колькасцю, а якасцю: у многіх, хто прыехаў, не пачатковы ўзровень валодання мовай, — адзначае **загадчыца кафедры маладзёжнай палітыкі і сацыякультурных камунікацый Рэспубліканскага інстытута вышэйшай школы Алена ІГНАТОВІЧ**. — Напрыклад, была дзяўчына з Германіі, якая цудоўна размаўляе па-беларуску і збіраецца спрабаваць перакладаць нашых сучасных аўтараў на нямецкую мову».

У першай палове дня ўдзельнікі школы займаліся адукацыяй: хадзілі на практыку маўлення, лекцыі з цікавымі асобамі, напрыклад паэтам Андрэем Хадановічам. Тым, хто зусім не ведаў беларускай, дапамагалі валанцёры, якія сядзелі побач. А ў адной групе ў пары з педагогам «працавала» лялька Стася, якая, жартуюць, магла разгаварыць любога. «Але справа, вядома, не ў чараўніцтве, а ў прафесіяналізме выкладчыкаў», — дадае Алена Ігнатовіч.

У другой палове дня замежнікаў чакала культурная праграма. Не толькі класічныя экскурсіі (у Нацыянальны мастацкі і гістарычны музеі, Заслаўе, Нясвіж), але і знаёмства з маладзёжнымі месцамі сталіцы: тусовачнай вуліцай Зыбіцкай, хіпстарскай Кастрычніцкай, пляцоўкай з вулічнай ежай «Пясочніца».

Школа беларусістыкі — праект валанцёрскі. Удзельнікам выдзяляюць месца ў студэнцкім інтэрнаце, бясплатна праводзяць культурную і адукацыйную праграмы. Арганізатары дапамагаюць ім бясплатна адкрыць візу, але за праезд і харчаванне яны плацяць самастойна.

У гэтым годзе ўпершыню арганізавалі таксама беларускамоўную школу для дзяцей, якая працавала два тыдні. Заняткі там праходзілі ў гульнявой форме, і далучыцца да іх запрашалі не толькі замежных гасцей, але і маленькіх беларусаў.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.